

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту
СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Судово-бухгалтерська експертиза»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	Облік і аудит
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Артюх-Пасюта Олена Василівна
к.е.н., доцентка
доцентка кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-099-728-76-30
Електронна адреса	ev10111988@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstd.php он-лайн: електронною поштою, вівторок, субота з 10.00-12.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Опанування здобувачами вищої освіти теоретико-організаційних основ судово-бухгалтерської експертизи, механізму реалізації інструментів судово-бухгалтерської експертизи для розкриття економічних правопорушень.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання: словесні, наочні, практичні.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, поточна модульна робота. Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність знань з загальнооекономічних питань.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР02 Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств; ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності; ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці; СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності	інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення; СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання; СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль І. Теоретико-організаційні основи судово-бухгалтерської експертизи		
Тема 1. Суть, функції, предмет і метод судово-бухгалтерської експертизи.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати тези або статтю на тему «Тенденції розвитку економічної експертизи в сучасній Україні».
Тема 2. Організація судово-бухгалтерської експертизи.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати доповідь на тему «Організаційні та правові проблеми судової експертизи».
Тема 3. Призначення та етапи проведення судово-бухгалтерської експертизи	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати доповідь на тему «Проблеми призначення та проведення комплексних експертиз».
Тема 4. Висновки та реалізація матеріалів судово-бухгалтерської експертизи.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, поточна модульна робота.	Підготувати доповідь на тему «Висновок експерта як доказ у суді».
Модуль ІІ. Дослідження судово-бухгалтерською експертизою основних господарських операцій		
Тема 5. Судово-бухгалтерська експертиза операцій у касі та на рахунках банку.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати доповідь на тему «Судово-бухгалтерська експертиза операцій у касі та на рахунках банку».
Тема 6. Судово-бухгалтерська експертиза розрахунків з дебіторами і кредиторами.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати доповідь на тему «Судово-бухгалтерська експертиза розрахунків з дебіторами і кредиторами».
Тема 7. Судово-бухгалтерська експертиза операцій з матеріальними активами.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист.	Підготувати доповідь на тему «Судово-бухгалтерська експертиза операцій з матеріальними активами».
Тема 8. Судово-бухгалтерська експертиза фінансових результатів.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, поточна модульна робота.	Підготувати доповідь на тему «Судово-бухгалтерська експертиза фінансових результатів».

Інформаційні джерела

1. Амеліна А. С. Значення судово-економічної експертизи при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері оподаткування. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*. 2023. № 4. С. 241-251.
2. Артюх-Пасюта О. В., Кравченко А. П., Товста С. П. Судово-економічна експертиза в Україні: теоретико-методичний аспект. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 8. С. 18-23.
3. Артюх-Пасюта О. Якість фактографічної інформації в процесі проведення судово-економічної експертизи облікового процесу : збірник матеріалів ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. «Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу» (м. Полтава, 09 грудня 2020 р.). Полтава : ПНЕП, 2021. С. 345-349.
4. Артюх-Пасюта О. В. Збитки як предмет судово-економічної експертизи облікового процесу. The 8th International scientific and practical conference «Fundamental and applied research in the modern world» (March 17-19, 2021) BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. P. 262-270.

5. Артюх-Пасюта О., Товста С. Фінансова звітність як об'єкт дослідження для оцінки фінансового стану підприємства при проведенні судово-економічних експертиз. *Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин* : колективна монографія / наук. ред. Р. Басенко ; Полтав. ін-т екон. і права Університету «Україна». Київ : Університет «Україна», 2022. С. 258-284.
6. Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О., Товста С. П. Методика судово-економічної експертизи достовірності фінансової звітності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 6. С. 8-13.
7. Воронко Р. М., Чабанюк О. М., Чік М. Ю., Воронко О. С. Особливості судово-бухгалтерської експертизи та окремі питання її нормативно-правового регулювання. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2022. Вип. 67. С. 13-20.
8. Гевлич Л.Л. Аудит та бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 164 с
9. Гуцаленко Л. В., Михальчишина Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К. Судово-бухгалтерська експертиза : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 352 с.
10. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація : монографія ; за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Михайла Лучка. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 308 с.
11. Куцик П. О., Воронко Р. М. Судова бухгалтерська експертиза: конспект лекцій. Львів : Видавництво ЛТЕУ. 2022. 115 с.
12. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Судова експертиза : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського 2023. 199 с.
13. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>.
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
15. Плехов М. В. Поняття, класифікація та особливості фінансових правопорушень. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2024. № 3. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-3-9695>.
16. Плехов М. В. Принципи та засоби запобігання фінансовим правопорушенням. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2024. № 4. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-4-9711>.
17. Плехов М. В. Особливості контролю у сфері запобігання фінансовим правопорушенням в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2024. № 5. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-5-9791>.
18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 30.08.2023).
19. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
20. Смирнов М. І., Комісарчук Р. В. Напрями використання спеціальних знань при розслідуванні економічних злочинів (в межах повноважень податкової міліції). URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/50595613.pdf>.
21. Судово-експертна діяльність: збереження наукового та кадрового потенціалу в умовах воєнного стану : матеріали IV Всеукраїнського форуму судових експертів (м. Львів, 7 червня 2024 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 428 с.
22. Судово-бухгалтерська експертиза : електронний посібник. Луцьк : ЛНТУ, 2024. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%A7%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%202024%20%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9/index.html
23. Тітенко Ю. А., Артюх-Пасюта О. В. Судово-економічна експертиза достовірності фінансової звітності підприємства : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік «Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті» (м. Полтава, 13-14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 1. С. 129-134.
24. Цимбалюк В. І., Градиська Ю. В. Використання та значення судово-бухгалтерської експертизи в юридичній практиці. *Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Рівне, 12 жовтня 2023 р. / за заг. редакцією А. В. Матвійчука. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2023. С. 83-86.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Головного Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procjesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти:

http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час проведення заняття.

Кодекс честі студента: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність:

http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidsontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <http://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу. З метою покращення психологічної підтримки учасників освітнього процесу функціонує:

Положення про студентського омбудсмена: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro_studentskogo_ombudsmena.pdf

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psyhologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Форма роботи	Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль I. Теоретико-організаційні основи судово-бухгалтерської експертизи		
1. Лекційні заняття	Відвідування лекційних занять	7,5
2. Практичні заняття	Виконання завдань для практичних занять та їх захист	10
3. Самостійна робота	Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	18,4
4. Поточна модульна робота		14
Усього за модулем I		49,9
Модуль II. Дослідження судово-бухгалтерською експертизою основних господарських операцій		
1. Лекційні заняття	Відвідування лекційних занять	7,5
2. Практичні заняття	Виконання завдань для практичних занять та їх захист	10
3. Самостійна робота	Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	17,6
4. Поточна модульна робота		15
Усього за модулем II		50,1
Разом: (ПМК)		100

Шкала оцінювання здобувачів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни